

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра педагогічної та вікової психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор _____ С.В. Шарин

“ ____ ” _____ 20 ____ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
О22 ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ
(шифр і назва навчальної дисципліни)

за освітньо-професійною програмою «**Психологія**»

Перший (бакалаврський) освітній рівень

галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 053 - Психологія
(шифр і назва спеціальності)
(назва спеціалізації)

інститут, факультет філософський
(назва інституту, факультету)

Робоча програма Основи психологічного консультування

(назва навчальної дисципліни)

для студентів за залузаю знань 05 – Соціальні та поведінкові науки,
спеціальністю 053 – Психологія. „30” серпня, 2017 р. – 17 с.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Паркулаб Оксана Григорівна, доцент кафедри педагогічної та вікової психології, кандидат психологічних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогічної та вікової психології

Протокол від “30” серпня 2017 р. № 1

Завідувач кафедри педагогічної та вікової психології

(підпис)

(Карпенко З.С.)

(прізвище та ініціали)

“_30”серпня 2016 р.

Схвалено методичною комісією філософського факультету.

Протокол від “12” вересня 2017 р. № 1

“12” вересня 2017 р.

Голова

(підпис)

(Пятківський Р.О.)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів відповідних ECTS – 6	Галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки (шифр і назва)	Обов’язкова	
Модулів – 1	Спеціальність: 053 - Психологія	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3	3
Індивідуальне науково-дослідне завдання : <u>опис і аналіз консультативного випадку</u> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 180		6	6
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 8 Мова навчання: українська	Освітній рівень: <u>Перший</u> (бакалаврський)	24 год.	16 год.
		Практичні, семінарські	
		36 год.	8 год.
		Лабораторні	
		__ год.	__ год.
		Самостійна робота	
		120 год.	156 год.
Індивідуальні завдання:		Вид контролю: екзамен	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – $0,333 : 0,666 = 1/3 : 2/3$

для заочної форми навчання – $0,133 : 0,866 = 1/10 : 9/10$

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни полягає у визначенні концептуальних засад і методологічних принципів психологічного консультування; ознайомленні студентів із сучасними підходами до практики психологічного консультування; виробленні базових практичних умінь і навичок; формуванні морально-етичних норм і відповідальності; усвідомленні професійної ідентичності та становленні їх професійної компетентності.

Завдання викладання дисципліни :

- навчити студентів визначати сфери застосування психологічного консультування;
- забезпечити взаємозв'язок теоретичного й практичного навчального матеріалу;
- створити цілісне уявлення про зміст, методи і принципи консультативного процесу;
- зорієнтувати студентів в особливостях надання консультативної допомоги психологами різних теоретичних напрямів і шкіл;
- сформулювати початковий досвід та професійну позицію майбутніх психологів щодо своєї практичної діяльності;
- сприяти формуванню професійних критеріїв оцінки ефективності консультативної роботи;
- розвивати у студентів креативне мислення і бажання вдосконалювати власну фахову компетентність.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- теоретико-методологічні засади і понятійно-термінологічний апарат дисципліни;
- суть, види і специфічні риси психологічного консультування;
- етичні принципи, умови й чинники ефективного консультування;
- загальну структуру консультативного процесу;
- процедурні й психотехнічні аспекти психологічного консультування;
- методологічні інновації основних психотерапевтичних напрямів і шкіл;
- сучасні новітні тенденції розвитку психологічного консультування й психотерапії;

вміти:

- структурувати процес консультування;
- проводити психологічне інтерв'ю;
- визначити локус скарги і сформулювати запит клієнта;
- аналізувати й ідентифікувати проблему клієнта;
- розробити стратегію вирішення проблеми клієнта;
- застосовувати психотехнічні методи і прийоми відповідно до завдань кожної стадії консультування;
- описати і проаналізувати консультативний випадок;

- застосовувати психометричні методи в практиці психологічного консультування;
- оцінити показники ефективності консультативної роботи;
- творчо підходити до вирішення навчальних консультативних ситуацій.

Основні компетентності, які здобудуть студенти:

- початковий досвід та професійну позицію щодо своєї практичної діяльності;
- цілісне уявлення про сфери застосування психологічного консультування;
- розуміння походження психологічних проблем;
- діагностика та оцінка розладів психічного здоров'я та психологічних проблем;
- розробка стратегії вирішення проблеми клієнта;
- безпосередня консультативна робота з поширеними проблемами;
- моніторинг та оцінка ефективності консультативної допомоги;
- розробка й апробація окремих аспектів психотехнологій у сфері психічного здоров'я;
- дотримання норм професійної етики;
- планування й проведення наукових досліджень у сфері психічного здоров'я.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. *Теоретико-методологічні основи психологічного консультування*

Тема 1. Загальні уявлення про психологічне консультування.

Тема 2 . Особистість консультанта.

Тема 3. Консультативний контакт.

Тема 4. Структурування процесу психологічного консультування.

Тема 5. Типи консультативних випадків.

Змістовий модуль 2. *Прикладні аспекти психологічного консультування*

Тема 1. Психодинамічна модель консультування.

Тема 2 . Конгнітивно-біхевіоральний підхід до консультування.

Тема 3. Трансактний аналіз (ТА).

Тема 4. Екзистенційно-гуманістичний підхід до консультування.

Зміст дисципліни:

Змістовий модуль 1. *Теоретико-методологічні основи психологічного консультування*

Тема 1. Загальні уявлення про психологічне консультування

1. Предмет, мета та завдання психологічного консультування.
2. Психологічне консультування в структурі психологічної допомоги.

3. Види психологічного консультування.
4. Принципи психологічного консультування.

Стратегія вивчення теорії консультування. Сутність психологічного консультування – особливий вид надання допомоги, певний набір психотехнічних впливів, структурований терапевтичний процес. Сучасні уявлення теоретиків різних шкіл і напрямів про мету і завдання психологічного консультування.

Зміст і види психологічної допомоги (схематична модель). Зв'язок психологічного консультування з іншими галузями практичної психології. Визначення основних рис психологічного консультування, їх відмінність від психотерапії.

Загальна характеристика основних видів психологічного консультування та способи їх класифікації за певними показниками. Визначення виду психологічного консультування на основі індивідуальних особливостей клієнтів і характеру їхніх проблем (за Р.Немовим).

Загальні принципи надання психологічної допомоги індивіду. Визначення позиції психолога-консультанта відносно клієнта, вироблення уявлень про мету і завдання роботи, стиль стосунків із клієнтом, етичні аспекти консультативної діяльності.

Основні поняття: психологічна допомога, психологічне консультування, психотерапія, психокорекція, теорії консультування, мета і завдання консультування, види консультування, принципи консультування, консультант, клієнт.

Тема 2. Особистість консультанта

1. Розвиток власної теоретичної орієнтації.
2. Модель ефективного консультанта.
3. Етичні принципи консультанта.
4. Професійна деформація особистості психолога.
5. Фахова підготовка консультанта.

Основні підходи до вибору власної теоретичної орієнтації: еkleктичний, інтегративний, прихильність одній теорії. Визначення спільних рис, що спостерігаються у представників різних наукових підходів стосовно практики психологічного консультування.

Теоретичне обґрунтування основних характеристик особистості консультанта. Виявлення чинників, що впливають на формування особистості консультанта і визначають модель його ефективності.

Ознайомлення з основними етичними принципами консультанта, що містяться у вітчизняному Кодексі практичного психолога, а також – в етичних кодексах відомих асоціацій психотерапевтів і консультантів.

Вплив професійної діяльності на особистість консультанта. Професійні деструкції в розвитку психолога. Зміст поняття і загальна характеристика “синдрому вигорання”. Основні причини і профілактика професійного вигорання психологів-консультантів.

Програма підготовки психологів-консультантів. Компетентність консультанта. Європейський сертифікат із психотерапії – єдиний міжнародний диплом, що підтверджує професіоналізм у консультуванні й психотерапії.

Основні поняття: еkleктичний підхід, інтегративний підхід, ефективний консультант, етичні принципи консультанта, професійна деструкція, “синдром вигорання”, професійна етика, компетентність консультанта, Європейський сертифікат з психотерапії, супервізія.

Тема 3. Консультативний контакт

1. Сучасні уявлення про консультативний контакт.
2. Терапевтичний зміст консультативного контакту.
3. Перенесення і контрперенесення в консультуванні.
4. Структурування невербальних реакцій у консультуванні.

Визначення і зміст поняття “консультативний контакт”. Ознаки консультативного контакту. Особливості контактної взаємодії “консультант-клієнт” з позиції різних теоретичних орієнтацій.

Чинники ефективності консультативного контакту: терапевтичний клімат і навички консультанта (вербальні й невербальні) підтримувати бесіду. Фізичні компоненти терапевтичного клімату (обстановка консультування, структурування консультативного простору і часу). Емоційні компоненти терапевтичного клімату (взаємодовіра, конгруентність, емпатія, безумовна повага до клієнта).

Терапевтичний зміст перенесення і контрперенесення. Риси перенесення в консультуванні. Значення перенесення. Причини контрперенесення і його вплив на консультативний контакт. Позитивне контрперенесення.

Невербальні навички підтримки консультативного контакту. Невербальне спілкування. Групи невербальних реакцій у консультуванні: невербальна поведінка і структурування часу, невербальне повідомлення з використанням тіла, невербальне повідомлення за допомогою голосу, невербальне повідомлення і структурування оточення. Значення невербальної поведінки клієнта в ситуації консультування. Рекомендації консультантам щодо їхніх невербальних проявів.

Основні поняття: консультативний контакт, перенесення, контрперенесення, терапевтичний клімат, емоційні компоненти, конгруентність, емпатія, невербальні навички, вербальні та невербальні реакції.

Тема 4. Структурування процесу психологічного консультування

1. Загальна (еклектична) модель процесу консультування (В.Гілланд).
2. Структурні особливості проблемно-орієнтованого консультування.
3. П'ятикрокова модель інтерв'ю.
4. Загальні правила структурування процесу консультування.

Зміст і структура загальної моделі процесу психологічного консультування (еклектичної). Основне завдання еклектичної моделі – інтегрувати універсальні риси психологічного консультування і психотерапії будь-якої теоретичної орієнтації в психопрактику. Стадії еклектичної моделі психологічного консультування: дослідження проблеми, двовимірне визначення проблеми, ідентифікація альтернатив, планування, діяльність, оцінка і зворотний зв'язок.

Основні риси концепції проблемно-орієнтованого консультування (ПО-консультування): орієнтованість на проблему, орієнтованість на клієнта, методичний плюралізм, структурованість. Структурування часу і змісту ПО-консультування.

Орієнтоване на творче прийняття рішення психологічне консультування. Зміст, структура і завдання п'ятикрокової моделі інтерв'ю. Основні стадії: взаєморозуміння/структурування, або “Привіт!”; збір інформації, або “В чому проблема?”; очікуваний результат, або “Чого ви хочете досягти?”; вироблення альтернативних рішень, або “Що ще ви можете зробити з цього приводу?”; узагальнення, або «Ви будете робити це?».

Загальні правила й установки, які структурують процес консультування і роблять його ефективним. Неалгоритмічність реального процесу консультування. Професійна і людська компетентність консультанта.

Основні поняття: процес консультування, еклектична модель консультування, п'ятикрокова модель інтерв'ю, проблемно-орієнтоване консультування (ПО-консультування), орієнтоване на рішення консультування, консультативний контакт, ідентифікація альтернатив, зворотний зв'язок.

Тема 5. Типи консультативних ситуацій

1. Консультування тривожних клієнтів.
2. Консультування клієнтів при реакціях страху і фобіях.
3. Консультування вороже налаштованих і агресивних клієнтів.
4. Консультування “немотивованих” клієнтів.
5. Консультування при переживанні вини.
6. Особливості консультування плаксивих клієнтів.
7. Консультування істеричних осіб.
8. Консультування клієнтів із депресією і суїцидальними намірами.

9. Консультування у випадку смерті близької людини.
10. Консультування при переживанні втрати через розлучення.
11. Консультування при сексуальних проблемах.
12. Консультування алкогольно залежних осіб.

Погляди науковців на природу виникнення тривоги. Рівні тривожності. Основні способи і засоби маскуванню тривоги. Особливості роботи психолога з тривожними клієнтами.

Визначення страху, його відмінність від тривоги. Типологізація людських страхів. Психологічний зміст і психодинаміка різних видів страху. Рекомендації психологу-консультанту.

Причини появи агресивних реакцій у клієнтів. Основні риси поведінки вороже налаштованих клієнтів. Рекомендації і застереження щодо роботи з такими клієнтами.

Зміст поняття “немотивований” клієнт. Особливості консультативного контакту. Завдання консультативної роботи з “немотивованими” клієнтами.

Феномен провини, її психічні форми і механізм дії на людину. Ознаки нормальної, невротичної й екзистенційної вини. Форми екзистенційної провини.

Причини появи емоційної реакції плачу в клієнтів. Практичні поради психологу-консультанту щодо психотерапевтичної роботи з такими клієнтами.

Особливості поведінки істеричних осіб. Психотерапевтичний контакт: виникнення перенесення і контрперенесення.. Практичні рекомендації психологу-консультанту.

Визначення змісту поняття “депресія”. Види депресії. Основні риси депресивної особистості. Особливості консультативної роботи з депресивними клієнтами. Правила консультування осіб, які мають намір здійснити самогубство.

Зміст психологічної допомоги у випадку переживання втрати близької людини. Опис процесу скорботи в консультуванні (модель Кублер-Росс). Типи патологічної скорботи. Завдання консультанта.

Стадії розлучення в структурі консультативного процесу (модель Кублер-Росс). Завдання консультанта. Практичні поради психологу-консультанту.

Порушення чоловічої і жіночої сексуальності. Види консультування клієнтів із сексуальними порушеннями. Правила сексологічного консультування. Принципи сексотерапії.

Психологічні причини алкоголізму. Принципи роботи психолога з наркотично залежними клієнтами. Психотерапія алкоголіків (рух “Анонімних алкоголіків”).

Основні поняття: нормальна, невротична і екзистенційна тривога; фобія, страх, агресія, “немотивований” клієнт, істерична особа, депресія, суїцид, модель Кублер-Росс, сексотерапія, алкоголізм, рух “Анонімних алкоголіків”.

Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти психологічного консультування

Тема 1. Психодинамічна модель психологічного консультування

1. Методологічні інновації психоаналізу.
2. Погляди психоаналітиків на генезис неврозу (З.Фрейд, К.Юнг, А.Адлер).
3. Механізми консультативної роботи.
4. Технічні прийоми і методи.

Психоаналіз як динамічний психологічний підхід. Основні правила створення аналітичної ситуації у консультуванні. Характер стосунків „психоаналітик-клієнт”. Еволюція понять і концепцій психодинамічної терапії.

Інфантильний досвід – як основне джерело неврозу. Причини виникнення неврозу з позиції енергетичного, топографічного, структурного і динамічного підходів (класичний психоаналіз З.Фрейда). Погляди З.Фрейда на збереження неврозу. Опис генезису неврозу в аналітичній психології К.Юнга. Характеристика чинників, що визначають генезис неврозу, в індивідуальній психології А.Адлера: почуття власної неповноцінності, специфічна боротьба за її подолання, розвиненість соціального інтересу і тип життєвого стилю особистості.

Механізми зміни особистості в процесі консультування. Стратегії психодинамічної моделі консультування: інсайт і спогади клієнта, катарсис (відреагування), депотенціалізація, відпрацювання. Технічні прийоми: інтерпретація й реконструкція, “натискання кнопки, “так нібито” та ін.

Первинне інтерв'ю як психодіагностичний та психотерапевтичний метод. Технічний інструментарій психоаналізу: вільне асоціювання, перенесення, опір, інтерпретація, аналіз сновидінь. Техніки аналітичної психології: аналіз серії сновидінь, активна уява; метод ампліфікації. Невербальні техніки аналітичної психології (юнгівська піскова терапія). Техніки індивідуальної психології: ранні спогади, історія життя, аналіз сновидінь, негативна практика тощо.

Основні поняття: психодинамічна терапія, генезис неврозу, психоаналіз, аналітична психологія, індивідуальна психологія, юнгівська піскова терапія, технічні прийоми, інсайт, катарсис, інтерпретація, опір, метод ампліфікації.

Тема 2. Когнітивно-біхевіористичний підхід до консультування

1. Біхевіористичне консультування.
2. Когнітивне консультування.
3. Раціонально-емоційне поведінкове консультування (РЕПК).

Мета біхевіористичного консультування. Особливості консультативного контакту. Організація консультативного процесу. Поведінкова оцінка, або функціональний аналіз проблемних сфер клієнта (СРН-аналіз). Процедури релаксації: м'язова, вербальна, диференційована, умовна, ментальна. Методи біхевіористичного консультування: систематична десенсибілізація, позитивне підкріплення, покарання, “наводнення” тощо.

Когнітивні моделі депресії, тривожних розладів, порушення подружніх стосунків, розладів особистості. Мета і завдання консультування. Характер стосунків „консультант-клієнт” у когнітивному консультуванні. Ролі консультанта: людина, яка пропонує налагодити певні стосунки, співдослідник клієнта (спільний емпіричний підхід), людина, яка запитує (сократівський діалог), гід (кероване відкриття). Когнітивні техніки. Поведінкові техніки. Ефективність когнітивного консультування.

Основні теоретичні конструкти РЕПК: схема А-У-Н (А-В-С). Мета і завдання консультування. Характер стосунків „консультант-клієнт”. Роль консультанта в РЕПК. Застосування РЕПК і його обмеження. Дискутування: когнітивні техніки, емотивні техніки, поведінкові техніки. Техніки, що застосовуються при виконанні домашнього завдання.

Основні поняття: поведінкове консультування, когнітивне консультування, раціонально-емоційне поведінкове консультування (РЕПК), функціональний аналіз, систематична десенсибілізація, позитивне підкріплення, покарання, “наводнення”, процедури релаксації, схема А-У-Н (А-В-С), когнітивні техніки, емотивні техніки, поведінкові техніки.

Тема 3. Трансактний аналіз (ТА)

1. Зміст, мета і завдання ТА.
2. Прикладні аспекти ТА.
3. Сучасні техніки ТА.

Основні теоретичні конструкти. Визначення терапевтичної мети у трансактному аналізі. Зміст поняття “автономність”. Характерні особливості автономних людей: усвідомленість, спонтанність, інтимність. Сформованість інтегрованого Дорослого.

Загальна характеристика основних підходів, що застосовуються в практиці трансактного аналізу: структурний аналіз егостанів, трансактний аналіз, аналіз гри і аналіз сценарію (Е.Берн). Особливості консультативного контакту. Завдання консультанта.

Інтеграція різних терапевтичних методів у практику трансактного аналізу. Застосування еограм (Дюсей і Дюсей). Терапія нового рішення (Гоулдінг). Поєднання гештальт-методів, методів психодрами з трансактним аналізом.

Основні поняття: трансактний аналіз (ТА), автономність, інтегрований Дорослий, структурний аналіз егостанів, трансактний аналіз, аналіз гри, аналіз сценарію, егограма, терапія нового рішення.

Тема 4. Екзистенційно-гуманістичний підхід до консультування

1. Гештальт-консультування.
2. Клієнт-центроване консультування.
3. Екзистенційне консультування І.Ялома і Р.Мея.
4. Зміст і методи логотерапії В.Франкла.

Теоретичні основи гештальт-консультування. Зміст метафор “гештальт”, “фігура і фон”. Границя контакту як екзистенційна зустріч двох людей. Терапевтичний діалог “тут і тепер”. Мета гештальт-консультування. Зміст процесу консультування. Технічні прийоми укладання контракту. Техніки діалогу і проєктивні техніки. Техніки групової роботи. Правила роботи в гештальт-групах. Індивідуальні психотерапевтичні техніки (усвідомлення, “човник”, “порожнє крісло”). Особливості консультативної роботи зі сновидіннями.

Мета клієнт-центрованого консультування. Клієнт у процесі: відкритість суб’єктивному досвіду переживань. Завдання консультанта. Умови активізації особистісного росту клієнта і реінтеграції. Основні аспекти взаємодії “консультант-клієнт”. Техніки терапевтичного інтерв’ю: повторення, метафора, відображення почуттів. Значення недирективних методів вислуховування у консультуванні. Тенденції розвитку клієнт-центрованого консультування.

Теоретичні аспекти екзистенційної моделі консультування. Погляди Р.Мея на розуміння людської екзистенції. Базисні проблеми існування: смерть, свобода, ізоляція, безглуздість життя (за І.Яломом). Види захисту від тривоги. Мета екзистенційної консультативної практики. Завдання консультанта. Зміст стосунків консультант-клієнт: присутність, автентичність, відданість. Саморозкриття консультанта. Структура процесу консультування.

Мета логотерапії. Логотерапія клієнтів у стані екзистенційного вакууму. Поглиблення екзистенційного усвідомлення кінцевості життя: пояснення, використання порівнянь, формулювання максим. Фокусування на пошуках сенсу: сократівський діалог, аналіз сновидінь, логограма, пропозиція сенсу тощо. Основні логотерапевтичні методи: парадоксальна інтенція, дерефлексія.

Основні поняття: “гештальт”, “фігура і фон”, границя контакту, діалог “тут і тепер”, злиття (конфлюєнція), інтроєкція, проєкція, ретрофлексія; клієнт-центроване консультування, оціночний процес, Я-концепція, Я-реальне, Я-ідеальне, організмичний досвід, умови цінності, самоактуалізація, конгруентність, емпатія, безумовне позитивне ставлення, недирективні методи; екзистенційне консультування, екзистенційна провина, базисні проблеми існування, логотерапія, воля до сенсу, духовне несвідоме, самотрансценденція, екзистенційний вакуум, екзистенційна фрустрація, ноогенний невроз, масова невротична тріада, логограма, парадоксальна інтенція, дерефлексія.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи психологічного консультування												
Тема 1. Загальні уявлення про психологічне консультування	9	1	2			6	20	1	1			16
Тема 2. Особистість консультанта	9	1	2			6	20	1	-			18
Тема 3. Консультативний контакт	16	2	2			12	20	2	1			14
Тема 4. Структурування процесу психологічного консультування	30	4	6			20	20	2	1			14
Тема 5. Типи консультативних випадків	30	4	6			20	28	3	2			18
Разом за змістовим модулем 1	94	12	18			64	94	9	5			80
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти психологічного консультування												
Тема 1. Психодинамічна модель консультування	24	3	5			16	21	2	1			18
Тема 2. Конгнітивно-біхевіоральний підхід до консультування	24	3	5			16	21	2	1			18
Тема 3. Трансактний аналіз (ТА)	17	2	3			12	23	1	-			22
Тема 4. Екзистенційно-гуманістичний підхід до	21	4	5			12	21	2	1			18

консультування												
Разом за змістовим модулем 2	86	12	18			56	86	7	3			76
Усього годин	180	24	36			120	180	16	8			156

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Психологічна модель консультування	2 (1)
2.	Особистість консультанта. Етика і відповідальність	2
3.	Вербальні й невербальні засоби консультативного контакту	2 (1)
4.	Зміст процесу психологічного консультування	2
5.	Структурування процесу консультування	2 (1)
6.	Психометрія і консультування	2
7.	Окремі випадки консультування клієнтів	6 (2)

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Класичний психоаналіз З. Фрейда	2 (1)
2.	Аналітична психологія К. Юнга	2
3.	Індивідуальна психологія А. Адлера	2
4.	Поведінкове консультування	2 (1)
5.	Раціонально-емотивне поведінкове консультування	2
6.	Трансактний аналіз (ТА)	2
7.	Гештальт-консультування	2
8.	Клієнт-центроване консультування	2
9.	Екзистенційне консультування	2 (1)

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д.ф.н. (з.ф.н.)
1.	Загальні уявлення про психологічне консультування	6 (16)
2.	Особистість консультанта	6 (18)
3.	Консультативний контакт	12 (14)
4.	Структурування процесу психологічного консультування	20 (14)

5.	Типи консультативних випадків	20 (18)
6.	Психодинамічна модель консультування	16 (18)
7.	Когнітивно-біхевіоральний підхід до консультування	16 (18)
8.	Трансактний аналіз (ТА)	12 (22)
9.	Екзистенційно-гуманістичний підхід до консультування	12 (18)
	Разом	120 (156)

9. Індивідуальні завдання

опис та аналіз консультативного випадку; робота над науково-понятійним апаратом з курсу “Основи психологічного консультування”, упорядкування словника, опрацювання додаткової психологічної літератури з тем, що вивчаються (див. семінарські, практичні заняття); анотування й конспектування першоджерел, підготовка презентації, реферату чи доповіді.

10. Методи навчання

пояснювально-ілюстративний метод (лекції із використанням мультимедійних засобів, таблиць, графічних схем, семінарські (практичні) заняття, бесіда, дискусія, розповідь); репродуктивний метод (відповіді на запитання, розв’язування навчальних завдань тощо); метод проблемного викладу матеріалу (проблемна ситуація, проблемне завдання); частково-пошуковий, або евристичний, метод; інтерактивні методи («мозковий штурм», «ділова гра», «круглий стіл», «когнітивна карта»); дослідницький метод (самостійне опрацювання наукової літератури, періодичних, хрестоматійних видань тощо).

11. Методи контролю

експрес-тести (ЕТ), поточне оцінювання, самостійна робота, контрольна робота, екзамен.

12. Розподіл балів, які отримують студент

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						
T1-2 CP	T3 ET	T4 CP	T5 ET	К.Р.	T6 CP	T7 ET	T8 ET	T9 CP	К.Р.	50	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5			

К.Р. – контрольна робота;

ЕТ – експрес-тест.

CP – самостійна робота

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс із «Основ психологічного консультування».
2. Відеоматеріали (конференції, виступи, лекції, тренінги тощо).
3. Мультимедійна презентація.

14. Рекомендована література

Основна

№ з/п	Автор (автори)	Назва	Видавництво, рік
1.	Васьківська С.В.	Основи психологічного консультування	К.: Четверта хвиля, 2004
2.	Панок В., Титаренко Т., Чепелева Н. та ін.	Основи практичної психології	К.: Либідь, 2010
3.	Кочюнас Р.	Психологическое консультирование. Групповая психотерапия	М.: ОППЛ, 2014
4.	Глива Є.	Вступ до психотерапії	Острог-Київ, 2004
5.	Нельсон-Джоунс Р.	Теория и практика консультирования	СПб. : Издательство Питер, 2000
6.	Роджерс К.	Консультирование и психотерапия	М. : ЭКСМО-Пресс, 2000
7.	Каліна Н.Ф.	Психотерапія	К. : Академвидав, 2010. – 288 с.
8.	Таланов В.Л., Малкина-Пых И.Г.	Справочник практического психолога	СПб. : Сова, М.: ЭКСМО, 2003
9.	Шостром Э., Браммер Л.	Терапевтическая психология. Основы консультирования и	СПб. : Питер Пресс, 2002
10.	Экслайн В.	Игровая терапия	М. : Мысль, 2001

11.	Кузікова С.Б.	Теорія і практика вікової психокорекції	Суми : ВТД «Університетська книга», 2008. – 384 с.
12.	Карпенко З.С.	Герменевтика психологічної практики	К.: РУТА, 2001
13.	Кулаков С.А.	Практикум по супервизии в консультировании и психотерапии	СПб.: Речь, 2002
14.	Шнейдер Л.Б., Вольнова Г.В., Зыкова М.Н.	Психологическое консультирование	М. : Рефлбук, 2002
15.	Осипова А.А.	Общая психокоррекция	М.: ТЦ Сфера, 2004
16.	Шапар В.Б.	Сучасний тлумачний психологічний словник	К. : Ваклер, 2008
17.	Степанов О.М.	Психологічна енциклопедія	К. : Ника-Центр, 2006
18.	Эллис А.	Гуманистическая психотерапия: Рационально-эмоциональный подход	СПб.: Сова, 2002
19.	Трач Р., Г.Балл	Гуманістична психологія : Антологія : В 3-х т : навч посіб для студ	К. : Унів.вид-во ПУПЬСАРИ 2001
20.	Цимбалюк І.М	Психологічне консультування та корекція	К. : Ваклер, 2007
21.	Копець Л.В.	Психологія особистості : навч.посіб. для студ. вищ. навч.закл.	К. : Вид.дім «Києво-Могилянська академія», 2008
22.	Яценко Т.С., Іваненко Б.Б., Аврамченко С.М. та ін.; За ред. Т.С.Яценко	Концептуальні засади і методика глибинної психокорекції : Підготовка психолога-практика	К. : Вища шк., 2008
23.	За ред. З.С. Карпенко	Аксилпсихологія людської деструктивності: від анатомії до профілактики	Івано-Франківськ : Супрун В.П., 2016

Допоміжна

1. Сара Ф. Файн Первичная консультация : Установление контакта и завоевание доверия / Сара Ф. Файн, Пол Г. Глассер ; пер. с англ. – М. : Когито-Центр, 2003. – 238.
2. Миколайський М.В. Клінічна психодіагностика : практикум : навч. посіб. / М.В. Миколайський, М.М. Марусинець. – Івано-Франківськ : Вид-во «Плай» ЦІТ Прикарпатського нац. ун-у ім. В. Стефаника, 2009. – 279.
3. Калина Н.Ф. Основы психотерапии / Н.Ф. Калина. – М. : Рефлбук; К.: Ваклер, 1997.
4. Немов Р.С. Психологическое консультирование: учеб. для студ. педвузов / Р.С.Немов. – М.: ВЛАДОС, 2000. – С. 14 – 25.
5. Карамушка Л.М. Основы психолого-управлінського консультування: навч.посіб./ Л.М.Карамушка, Н.Л.Коломінський, М.В.Войтович та ін. – К.: МАУП, 2002. – С.14 – 23.
6. Айви А.Е., Айви М.Б., Саймэн-Даунинг Л. Психологическое консультирование и психотерапия. Методы, теории и техники: практическое руководство / А.Е.Айви, М.Б.Айви, Л.Саймэн-Даунинг. – М.:, 1999. – С.9 – 33.
7. Майстерство психологического консультирования / Под ред. А.А. Бадхена, А.М. Родиной. – СПб. : Речь, 2006. – С.66-72, 178-184.

Класичний психоаналіз З. Фрейда

8. Психотерапевтичний практикум. Випуск 1. Класичний психоаналіз / Редактор-упорядник З.С.Карпенко. – Івано-Франківськ: Гостинець, 2004.

9. Улыбина Е. Страх и смерть желания / Елена Улыбина. – М. : Модерн – А ; СПб. : Академия исследования Культуры, 2003. – 320 с.
10. Фрейд З. Вступ до психоанализу / Зигмунд Фрейд ; [пер. з нім. П. Таращук]. – К. : Основи, 1998. – 709 с.
11. Фрейд З. Введение в психоанализ : Лекции / З. Фрейд ; авторы очерка о Фрейде Ф.В. Бассин и М.Г. Ярошевский. – М. : Наука, 1989. – 456 с. – (Серия «Классика науки»).
12. Фрейд З. Толкование сновидений / З. Фрейд ; [пер. с нем.]. – М. : Эксмо; СПб. : Мидгард, 2005. – 1088 с.
13. Фрейд З. О клиническом психоанализе. Избранные сочинения / З. Фрейд. – М. : Медицина, 1991. – 288 с.
14. Фрейд З. Влечения и их судьба / З. Фрейд. – М. : ЗАО Изд-во ЭКСМО-Пресс, 1999. – 432 с. (Серия «Антология мудрости»).
15. Фрейд З. Тотем и табу : сб. / З. Фрейд. – М. : Олимп; ООО «Издательство АСТ-ЛТД»; 1998. – 448 с.

Аналітична психологія К.Г. Юнга

16. Биркхойзер-Оэри Сиббил. Мать : Архетипический образ в волшебных сказках / Сибилл Биркхойзер-Оэри ; [пер. с англ.]. – М. : Когито-Центр, 2006. – 255 с. (Юнгианская психология).
17. Джин Шинода Болен. Богини в каждой женщине. Новая психология. Архетипы богинь / Джин Шинода Болен ; [пер. с англ. И. Старых]. – М. : ОООИздательский дом «София», 2006. – 272 с.
18. Джин Шинода Болен. Богини в каждом мужчине. Архетипы, управляющие жизнью мужчин / Джин Шинода Болен ; [пер. с англ. Е. Мирошниченко]. – М. : ОООИздательский дом «София», 2006. – 304 с.
19. Нолл Р.Х.А. Тайная жизнь Карла Юнга : [текст] / Ричард Нолл ; [пер. с англ. В.И. Менжулин]. – М. : Рефл-Бук ; К. : Ваклер, 1998. – 432 с. (Серия «Актуальная психология»).
20. Калина Н.Ф. Основы юнгианского анализа сновидений / Н.Ф. Калина

Індивідуальна психологія А.Адлера

21. Адлер А. Очерки по индивидуальной психологии / А.Адлер. – М : Когнито-Центр, 2002. – 220 с.
22. Адлер А. Практика и теория индивидуальной психологии / А.Адлер. – М. : Мысль, 1993.
23. Адлер А. Лекции по аналитической психологии. – М.: Рефлбук, К.: Ваклер, 1996.
24. Адлер А. Индивидуальная психология / А.Адлер // История зарубежной психологии. 30-60-е годы XX в.) / под ред.П.Я. Гальперина, А.Н. Ждан. – М.: Изд-во Моск. Ун-та, 1986. – С.130-140.
25. Дрейкус-Фергюссон Е. Введение в теорию Альфреда Адлера / Е. Дрейкус-Фергюссон. – Минск, 1995.
26. Сидоренко Е.В. Терапия и тернинг по Альфреду Адлеру / Е.В. Сидоренко. – СПб. : Питер Пресс, 2000.

Поведінкове консультування

27. Гулдинг М.Психотерапия нового решения. Теория и практика / М.Гулдинг, Р.Гулдинг. – М.: Класс, 1997. — 288 с.
28. Дилтс Р. Изменение убеждений с помощью НЛП / Р.Дилтс. — М. : Независимая фирма «Класс», 2000. — 192 с.
29. Лазарус А. Мысленным взором: Образы как средство психотерапии / А.Лазарус. — М.: Независимая фирма “Класс”, 2000. — 144 с.
30. Смит М.Дж. Тренинг уверенности в себе / М.Дж.Смит. – СПб. : Косплект, 1997.

Трансактний аналіз Е.Берна

31. Берна Э. Трансакционный анализ и психотерапия / Э.Берна. – СПб. : Лениздат, 1994.
32. Берна Э. Игры, в которые играют люди. Психология человеческих взаимоотношений; Люди, которые играют в игры. Психология человеческой судьбы / Э.Берна. – СПб.: Лениздат, 1992. – 400 с.

33. Берн Э. Секс в человеческой любви / Э.Берн. – М. : Прогресс, 1990.
34. Берн Э. Развитие Я-концепции и воспитание / Э.Берн. – М. : Прогресс, 1986.
35. Стюарт Я. Современный трансактный анализ / Я.Стюарт, В.Джонс. – СПб.: Социально-психологический центр, 1996.

Гештальт-терапія Ф. Перлза

36. Булюбаш И.Д. Руководство по гештальт-терапии / И.Д. Булюбаш. – М. : Изд-во Института психотерапии, 2004. – 768 с. (Сер. : Золотой фонд психотерапии).
37. Невис Э. Организационное консультирование. Гештальт-метод / Э.Невис.- СПб. : Издательство Пирожкова, 2001.
38. Перлз Ф. Практикум по гештальттерапии / Ф.Перлз, П. Гудмен, Р.Хефферлин. – М.: Изд-во Ин-та психотерапии, 2001.
39. Перлз Ф. Практика гештальт-терапии / Ф.Перлз. М.: Ин-т общегуманит. Исследований, 2001.
40. Перлз Ф. Гештальт-семинары / Ф.Перлз. – М. : Пресс, 1998.
41. Польстер И.. Интегрированная гештальт-терапия: Контуры теории и практики / И.Польстер, М.Польстер. – М.: Класс, 2001.
42. Шоттенлоэр Г. Рисунок и образ в гештальттерапии / Шоттенлоэр Г. – СПб. : Питер Пресс, 2001.

Екзистенційне консультивання

43. Тихонравов Ю.В. Экзистенциальная психология. Учебное-справочное пособие / Ю.В. Тихонравов. – М. : ЗАО «Бизнес-школа», Интел-Синтез, 1998. – 238 с.
44. Мэй Р. Искусство психологического консультирования: / Р.Мей. – М. : Апрель Пресс, ЭКСМО-Пресс, 2001. – 256 с.
45. Франкл В. Психотерапия на практике / В.Франкл. – СПб.: Ювента, 1999.
46. Франкл В.Э. Основы логотерапии. Психотерапия и религія / В.Франкл. – СПб.: Речь, 2000.
47. Экзистенциальная психология / Под ред. Р.Мея // Экзистенция / Под ред. Р.Мея, Э.Энджела, Г.Элленбергера. – М.: Апрель Пресс, ЭКСМО-Пресс, 2001.
48. Ялом И. Теория и практика групповой психотерапии / И.Ялом. – СПб. : Питер, 2000. – 640 с.
49. Ялом И. Экзистенциальная психотерапія / И.Ялом. – М.: Независимая фирма «Класс», 1999. – 450 с.

15. Інформаційні ресурси

1. <http://www.glavnyk.com.ua/www.glavnyk.com.ua>
2. <http://www.u-psiologa.com.ua>
3. <http://www.test.vin.com.ua/>
4. <http://www.psi.lib.ru/>
5. <http://www.psychologi-online.ru/lit/obzorf.htm>
6. www.gestalt.sp.ru
7. www.existentiatherapy-easteurope.lt
8. <http://institut.smysl.ru>
9. <http://www.intik.lib.ru>
10. www.PsyServer.narod.ru
11. <http://psyjournals.ru/mpj/2012/n1/>

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом вищого навчального закладу і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролю.
2. Розробляється лектором. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри, у методичній комісії факультету, інституту, підписується завідувачем кафедри, головою методичної комісії і затверджується проректором з науково-педагогічної роботи.